

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI

CLASA PREGĂTITOARE

**Programa școlară
pentru disciplina**

DEZVOLTARE PERSONALĂ

Proiect propus pentru dezbateri

Februarie 2012

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Dezvoltare personală* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasa pregătitoare din învățământul primar. În noul Plan cadru pentru ciclul Achiziții fundamentale (clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a)¹ disciplina *Dezvoltare personală* face parte din Aria curriculară Consiliere și Orientare căreia îi sunt alocate, ca buget de timp, în fiecare dintre cei trei ani, 1-2 ore pe săptămână, pe durata unui an școlar.

În România, *Legea Educației Naționale Nr. 1/2011, art. 68 alin. 1 precizează:* „Curriculum-ul pentru clasele pregătitoare urmărește dezvoltarea fizică, socio-emoțională, cognitivă, a limbajului și comunicării, precum și dezvoltarea capacităților și atitudinilor de învățare, asigurând totodată punțile de acces către dezvoltarea celor 8 competențe cheie”.

Domeniile de dezvoltare propuse prin intermediul programei de Dezvoltare personală pentru clasa pregătitoare se suprapun în mare măsură peste domeniile menționate în lege. În mod specific, programa de Dezvoltare personală vizează, pentru nivelul de dezvoltare specific al clasei pregătitoare următoarele competențe cheie: a învăța să înveți; competențe sociale și civice; deschiderea spre alte culturi; comunicarea în limba maternă; inițiativă și antreprenoriat.

De asemenea, programa școlară ține cont de prevederile Curriculumului pentru învățământul preșcolar (3- 6/7 ani)² în scopul asigurării coerenței dezvoltării curriculare între nivelurile sistemului de învățământ.

Programa de *Dezvoltare personală* pentru clasa pregătitoare este primul pas al unui **program secvențial de dezvoltare și pregătire pentru viață și pentru viitor**, destinat elevilor din acest grup țintă până la clasa a XII-a. Programa este centrată pe elev, pornind de la nevoile de dezvoltare specifice vârstei la care copilul intră în clasa pregătitoare, așa cum sunt acestea prezentate în documentul “Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani”³. Apreciem că, raportat la documentul menționat, programa răspunde următoarelor domenii de dezvoltare:

- dezvoltarea fizică, a sănătății și igienei personale (competențe ce vizează sănătatea, autoservirea și igiena personală);
- dezvoltarea socio-emoțională;
- capacități și atitudini de învățare;
- dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii (competențele ce vizează comunicarea cu adulții cunoscuți și copiii de aceeași vârstă);
- dezvoltare cognitivă și cunoașterea lumii (identificarea intereselor personale din planul informațiilor de bază despre muncă și profesii, ca parte a mecanismelor de cunoaștere și înțelegere a vieții reale).

În elaborarea prezentei oferte curriculare au fost valorificate și recomandările **documentelor internaționale** ale Consiliului Europei prin cele două Rezoluții (2004, 2008)⁴ care subliniază rolul important al consilierii și orientării ca suport concret pentru câștigarea autonomiei învățării, în deciziile cotidiene ale individului, facilitarea accesului la servicii de consiliere pentru toți cetățenii, de la vârste tot mai mici.

În întregul ei, programa are în vedere **trei domenii fundamentale pentru dezvoltarea elevilor:** dezvoltare personală/ socială, învățare și viață școlară, pregătirea pentru carieră.

Programa școlară a disciplinei *Dezvoltare personală* are ca **finalitate** dobândirea încrederii în sine și a stării de bine a copiilor, prin:

- Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine;
- Aplicarea abilităților de comunicare și interrelaționare în diferite contexte;
- Utilizarea abilităților și atitudinilor de învățare;
- Explorarea dezvoltării carierei;
- Construirea și menținerea unui stil de viață de calitate.

În cadrul ciclului achizițiilor fundamentale, aria curriculară *Dezvoltare personală* este dedicată activităților de învățare care au ca scop dezvoltarea capacității elevului de a se autocunoaște și de a-și exprima într-o

¹ OMECTS

² aprobat prin OMECT Nr. 5233/01.09.2008

³ aprobat prin OMECTS 3851/17.05.2010

⁴ <http://register.consilium.eu.int>, <http://register.consilium.europa.eu>

manieră pozitivă interesele, aptitudinile, trăirile personale, abilitățile de relaționare și comunicare, reflecțiile cu privire la învățare. Această arie poate fi considerată una de *pre-consiliere* din punctul de vedere al metodelor utilizate și al complexității situațiilor abordate.

În cadrul disciplinei *Dezvoltare personală* se formează în primul rând abilități și se dezvoltă atitudini. Se dorește ca prin această disciplină să se facă saltul de la învățământul tradițional centrat pe informații/cunoștințe la educația formativă, care îi sprijină pe elevi în dezvoltarea de abilități și atitudini pentru viață, a unui stil de viață sănătos, a unor atitudini de apreciere a similitudinilor și diferențelor, de respect pentru sine și pentru ceilalți.

Conținutul ariei curriculare *Dezvoltare personală* propus pentru nivelul Clasa pregătitoare se dorește a fi un spațiu în care copilul se descoperă pe sine, explorează și experimentează etc., toate cu valoare de situații de învățare revelatorii, sub îndrumarea adulților (cadre didactice sau părinți) sau colegilor. Viitorul elev învață despre sine și despre ceilalți, învață cum să se raporteze la sine și la ceilalți, devine atent la asemănări și deosebiri pe care învață deopotrivă să le valorizeze. Procesul cunoașterii depășește granițele simplelor cunoștințe și informații, învățarea reprezintă aici o spirală care îl introduce pe copil în universul interior al propriei persoane, îl deschide spre relații sociale cu copiii și adulții, îi creează premisele învățării eficiente și chiar îi conturează un orizont (incipient) de carieră. De-a lungul ciclurilor educaționale, toate ariile curriculare își asumă o parte din responsabilitatea privind dezvoltarea personală/socială, educațională și de carieră a elevilor, existând astfel posibilitatea abordării integrate a unora dintre activitățile propuse.

În cadrul ariei curriculare *Dezvoltare personală* preocuparea pentru cele trei domenii de dezvoltare devine centrală, focalizarea pe acestea fiind explicită. Activitățile de *Dezvoltare personală* permit **conștientizarea procesului de transformare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor în comportamente aplicabile în viața reală și care să se dovedească adecvate și cu finalitate pozitivă pentru sine și societate.**

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi dobândite prin învățare, care permit identificarea și rezolvarea în contexte diverse a unor probleme caracteristice unui anumit domeniu.

Competențele generale sunt competențele disciplinei *Dezvoltare personală* dezvoltate pentru Ciclul achizițiilor fundamentale, care include clasa pregătitoare și clasele I și a II-a. Acestea reflectă necesitatea explorării dezvoltării personale/sociale, a carierei, abilităților și atitudinilor de învățare a copiilor în vederea descoperirii și experimentării potențialului și resurselor proprii, pentru a deveni o persoană responsabilă, autonomă, creativă și independentă.

Competențele specifice sunt corelate cu exemple de activități de învățare. Corelarea are în vedere formarea competențelor specifice prevăzute de programa școlară, prin activități de învățare. Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar. Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, fiind etape în dobândirea acestora. Exemplele de activități de învățare constituie modalități de organizare a activității didactice în scopul realizării competențelor. Pentru realizarea competențelor specifice sunt propuse diferite tipuri de activități de învățare, care valorifică experiența concretă a elevului la alte discipline școlare și care integrează strategii didactice adecvate contextelor de învățare. Prezenta programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare, în funcție de nevoile grupului cu care lucrează, astfel încât acestea să asigure un demers didactic personalizat.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea demersului didactic și realizarea activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Dezvoltare personală*. Sugestiile metodologice includ: conținuturi ale învățării; metode și mijloace de învățământ; contexte non-formale și informale de realizare a educației pentru societate; elemente de evaluare continuă.

Programa se adresează atât cadrelor didactice cât și potențialilor autori de manuale/ghiduri/auxiliare curriculare. Activitatea didactică, precum și elaborarea manualelor școlare/ghidurilor/auxiliarelor curriculare trebuie precedate de lectura integrală a programei școlare. Pornind de la propunerile existente în programă cu privire la activitățile de învățare, cadrele didactice și autorii de manuale/ghiduri/auxiliare curriculare pot realiza o proiectare didactică personală, în concordanță cu prevederile programei și cu situațiile concrete de predare-învățare.

Competențe generale

- 1. Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți**
- 2. Aplicarea abilităților de interacțiune pozitivă cu copii și adulți cunoscuți, exprimarea adecvată a emoțiilor**
- 3. Aplicarea abilităților de menținere a stării de bine și a unui stil de viață sănătos**
- 4. Aplicarea abilităților și atitudinilor de învățare specifice școlarului mic**
- 5. Identificarea intereselor personale și a informațiilor de bază despre muncă și meserii, ca parte a mecanismelor de cunoaștere și înțelegere a lumii reale**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare pentru *Clasa pregătitoare*

1. Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
<i>Până la finalul clasei pregătitoare vor fi formate următoarele competențe:</i>	<i>Pe parcursul clasei pregătitoare se recomandă derularea următoarelor activități:</i>
1.1. Descrierea unor trăsături personale care țin de interiorizarea schemei corporale	<ul style="list-style-type: none"> • Desenarea conturului corpului în mărime naturală pe coli de flipchart. Fiecare copil colorează conturul, astfel încât să semene cât mai bine cu sine (culoarea părului, culoarea ochilor etc.). Decuparea și afișarea produselor. Jocuri "Ghici cine este...?" pentru recunoașterea copilului din imagine. • Vizualizarea în oglindă a elementelor corporale și denumirea acestora. • Discuții în perechi sau în grupuri mici despre părțile corpului și rolul acestora. Jocuri de continuare de fraze: „Când mănânc folosesc...”, „Când joc fotbal folosesc...” • **Identificarea și denumirea trăsăturilor fizice sub formă de jocuri (culoarea ochilor "Cine are ochii albaștri se ridică în picioare", lungimea părului, înălțimea, greutatea, forma feței etc.) și valorizarea diferențelor.
1.2. Identificarea asemănărilor și deosebirilor dintre sine și ceilalți după diferite criterii: aspecte fizice, gen, vârstă etc.	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea fotografiei proprii. • **Realizarea de desene de tip autoportret, colaje. • Sortarea imaginilor cu fotografiile de copii, după diferite criterii (toți cei cu ochii albaștri, toți cei care zâmbesc, toți cei ce au părul lung, toți cei ce poartă pantaloni etc.) • **Practicarea unor jocuri care demonstrează obținerea unor produse unice, originale („Fulgii de nea”). • Lectura unor povești, texte literare (ex.: „Rățușca cea urâtă” de H. C. Andersen). • Analiza conturului mâinii sau amprentelor personale desenate pe coli de hârtie sau pânză. • Jocuri de continuare de fraze: „Mâncarea mea preferată este...”, „Culoarea mea preferată este...”, „Sunt mândru de mine atunci când...”. • Identificarea unor abilități ale copiilor în diverse domenii (cântat vocal sau la un instrument, bun la fotbal, a povesti frumos, a fi curajos, a răspunde la întrebări etc.). • Valorizarea diferențelor (ex. prin activitatea "Prietenul secret" sau prin realizarea unui jurnal în imagini, intitulat „Eu și prietenul/ prietenii mei”, confecționarea unor cadouri de tip „lucru manual” care să fie dăruite unui copil din grup, practicarea unor jocuri de prezentare a prietenului/ prietenilor).

2. Aplicarea abilităților de interacțiune pozitivă cu copii și adulți cunoscuți, exprimarea adecvată a emoțiilor

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
<i>Până la finalul clasei pregătitoare vor fi formate următoarele competențe:</i>	<i>Pe parcursul clasei pregătitoare se recomandă derularea următoarelor activități:</i>
2.1. Identificarea modalităților de solicitare a ajutorului de la colegi și adulți cunoscuți (de	<ul style="list-style-type: none"> • Exerciții de exprimare a solicitării ajutorului față de colegi, profesori sau părinți. • Citirea și analiza unor povești și fabule despre solicitarea ajutorului.

ex. când sunt supărat sau trist, când nu știu cum să exprim ceea ce vreau, când doi copii își doresc să se joace cu aceeași jucărie în același timp)	<ul style="list-style-type: none"> Jocuri de rol în care să folosească măști sau marionete Exerciții de identificarea unor pași pe care să-i parcurgă în solicitarea ajutorului pentru diferite situații Crearea unor postere prin care să evidențieze situațiile în care au nevoie de ajutor colaj, desen, pictură, grafică).
2.2. Recunoașterea și identificarea emoțiilor de bază (fericire, tristețe, teamă etc.) în corelație cu experiențele de viață trăite (ex.: prima zi de școală, întâlnirea cu noii colegi, când este încurajat/certat de părinți etc.)	<ul style="list-style-type: none"> Vizionarea unor secvențe din desene animate și filme pentru copii pentru identificarea emoțiilor de bază ale personajelor. Audierea unor povești consacrate. Crearea unor povești prin completarea frazelor lacunare, de exemplu „Fetița și băiețelul sunt veseli pentru că...”. Desenarea unor chipuri/ personaje/ scenete din povești care să exprime emoțiile fundamentale.

3. Aplicarea abilităților de menținere a stării de bine și a unui stil de viață sănătos

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
<i>Până la finalul clasei pregătitoare vor fi formate următoarele competențe:</i>	<i>Pe parcursul clasei pregătitoare se recomandă derularea următoarelor activități:</i>
3.1. Identificarea activităților și comportamentelor care îl fac pe copil să se simtă bine (de ex.: „mă simt bine atunci când colorez sau dansez”)	<ul style="list-style-type: none"> Realizarea unui afiș personal cu activitățile care îi fac plăcere fiecărui copil. (individual/ în echipă). Prezentare în fața grupei a activităților care îi fac plăcere și care îl fac să se simtă bine. Interviuri, în care copiii adresează întrebări unii altora despre activitățile și comportamentele care-i creează o stare de bine. Modelarea din lut/ plastilină a situațiilor care-i determină să aibă o atitudine pozitivă. Investigarea membrilor familiei asupra stării de bine Exerciții de relaxare (crearea unui spațiu în sala de clasă unde copiii pot avea momente personale).
3.2. Identificarea și exersarea abilităților de igienă corporală	<ul style="list-style-type: none"> Vizionarea unor filme despre igiena personală. Vizionarea unor filme despre alimentația sănătoasă și a modului în care construim un meniu alimentar sănătos. Discuții în grupe mici și cu toată clasa despre rolul și consecințele igienei personale și a alimentației sănătoase. Teatru de păpuși/ povești despre “Rică iepurică” (dinți sănătoși), “Hainele cele noi ale împăratului” (îmbrăcăminte), „Ariciul somnoros” (odihnă- somn). Organizarea de evenimente: „Ziua sănătății” în care copiii prezintă adulților obiceiuri și comportamente sănătoase.

4. Aplicarea abilităților și atitudinilor de învățare specifice școlarului mic

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
<i>Până la finalul clasei pregătitoare vor fi formate următoarele competențe:</i>	<i>Pe parcursul clasei pregătitoare se recomandă derularea următoarelor activități:</i>
4.1. Identificarea noilor rutine și aspectelor specifice activității școlare	<ul style="list-style-type: none"> Discuții la începutul anului școlar și reluarea acestora pe parcurs despre noile rutine (pauze, orar zilnic, orar săptămânal etc.) și modalitățile de lucru (discuții de explorare a intereselor și a experiențelor anterioare ale copiilor la începutul fiecărei zile/teme, fișe de lucru, portofoliu, resurse de învățare, feedback la finalul unei activități/ zile/ teme/ săptămâni etc.). Organizarea orarului prin lipirea imaginilor cu activitățile zilnice și săptămânale.

	<ul style="list-style-type: none"> • **Personalizarea orarului: desen, colaj, pictură, elemente grafice. • **Transformarea spațiului clasei într-unul prietenos: modalități de prezentare personală afișate pe băncuțe, construirea în echipă a simbolului clasei care va fi afișat pe ușa clasei. • Vizite în școală (birou director, cancelaria profesorilor, cabinet consiliere, toaletă, alte clase, bibliotecă, sală de sport etc.). • Interpretarea unei melodii preferate pentru anunțarea pauzei: „Cum mi-ar plăcea să sune clopoțelul în școala mea?”
4.2. Aplicarea unor tehnici simple care sprijină învățarea și succesul școlar (întreruperea jocului, pregătirea materialelor, concentrarea, asupra rezolvării sarcinilor, eliminarea surselor de perturbare a atenției, momente de relaxare etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • Vizionarea unor scurte secvențe de film în care personaje cunoscute din desene animate povestesc despre ce se întâmplă în clasa pregătitoare și exemplifică diferite secvențe ale unei zile. • Jocuri de rol: Cum învățăm la școală? • **Teatru de marionete: Sunt în clasa pregătitoare! • Desenarea momentelor specifice unei zile obișnuite de școală. • Distribuirea și asumarea unor sarcini în clasă (aranjarea jucăriilor, udatul florilor, distribuirea fișelor de lucru, afișarea produselor realizate de către copii în cadrul unei secvențe de lucru, ștergerea tablei, aranjarea consumabilelor, inserarea produselor activității în portofolii etc.).

5. Identificarea intereselor personale și a informațiilor de bază despre muncă și meserii, ca parte a mecanismelor de cunoaștere și înțelegere a lumii reale

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
<i>Până la finalul clasei pregătitoare vor fi formate următoarele competențe:</i>	<i>Pe parcursul clasei pregătitoare se recomandă derularea următoarelor activități:</i>
5.1. Identificarea interesului pentru o carieră (profesia preferată) prin asociere cu hobby-uri, jocuri și activități preferate	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea în fața grupului a unor obiecte personale care exprimă cel mai bine ceea ce îi place fiecăruia să facă. • **Desen/pictură: Ce îmi place să fac. • „Micul colecționar” – prezentarea colecțiilor pe care fiecare le are acasă. • Ghicitori despre hobby-uri și activități preferate. • **Realizarea unor colaje despre hobby-uri și activități preferate. • **Organizarea unui carnaval al profesiilor cu costumații confecționate din hârtie creponată. • Învățarea în echipă a unor jocuri despre profesiile preferate. • Jocuri de rol: „De-a vânzătorul”, „De-a doctorul” în grupuri mici.
5.2. Identificarea principalelor instrumente și activități ale unor profesii cunoscute	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea meseriilor de către specialiști invitați la clasă: medic, artist, pictor, polițist, preot, cercetător, pompier, contabil, prezentator de televiziune etc. • Vizite scurte la diferite locuri de muncă aflate în apropierea școlii sau locuinței copiilor. • **Vizite la locuri de muncă inedite care să trezească interesul copiilor (fabrica de ciocolată, cabinet de stomatologie, primărie etc.). • Povești, poezii, ghicitori despre meserii, susținute de imagini/planșe. • „Ghicește cui aparține?” – învățătoarea arată un anumit obiect (sau o imagine a obiectului), iar copiii vor ghici meseria în care este utilizat acel obiect. • **Organizarea unui “Târg de meserii”, în care fiecare copil prezintă instrumentele unei meserii. • Organizarea unor evenimente (ex: “Carnavalul meseriilor”) în care grupuri de copii promovează diferite meserii, la care sunt

	<p>invitați părinți, bunici, reprezentanți ai școlii, ai comunității.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea unor postere originale despre particularitățile meseriilor.
--	---

Sugestii metodologice

Programa școlară pentru clasa pregătitoare este un instrument de lucru care se adresează cadrelor didactice care predau disciplina *Dezvoltare personală*, fiind concepută în așa fel încât să le permită:

- să-și orienteze propria activitate înspre formarea la elevi a competențelor specifice domeniului, în contexte de învățare diverse
- să-și manifeste creativitatea și să-și adapteze demersurile didactice la fiecare elev în parte, respectând astfel un principiu de bază în domeniul consilierii și orientării: Toate persoanele sunt speciale și valoroase pentru că sunt unice.
- să valorizeze competențe transferabile dezvoltate în cadrul disciplinei (încredere în sine, lucrul în echipă, controlul emoțiilor, relaționarea cu ceilalți, etc.)

Activitățile realizate în clasa pregătitoare pot fi realizate într-o oră de curs obișnuită sau fragmentat, în funcție de obiectivele specifice. De exemplu, pot fi dedicate 30 minute la începutul fiecărei săptămâni, astfel încât cadrele didactice să:

- exploreze interesele specifice de învățare ale elevilor pentru săptămâna în curs;
- identifice experiențele anterioare ale elevilor cu privire la temele ce urmează a fi derulate în săptămâna respectivă;
- colecteze așteptările elevilor cu privire la activitățile ce urmează a fi desfășurate.

Alte 30 de minute pot fi petrecute la finalul săptămânii, atunci când elevii pot fi invitați să își exprime trăirile și interesele specifice cu privire la ceea ce au învățat în săptămâna respectivă, pot fi organizate activități specifice de cultivare și valorizare a intereselor și aptitudinilor specifice ale fiecărui elev. Este opțiunea cadrului didactic de a alege modalitatea cea mai adecvată de realizare a activităților de consiliere și orientare, în funcție de particularitățile și cerințele grupului de lucru.

În cadrul activităților de *Dezvoltare personală* elevii explorează, apoi aplică și evaluează propriul progres. Din această perspectivă, predarea se distanțează considerabil de înțelesul ei tradițional de "transmitere de cunoștințe". Rolul cadrului didactic este de a explica situațiile concrete de viață, de a organiza oportunitățile de învățare care să-i permită elevului să-și descopere și să experimenteze propriile abilități și atitudini. În acest sens, cadrul didactic poate utiliza următoarele **conținuturi**, dar fără o focalizare pe definiții sau input teoretic ce ar trebui memorat:

- *Autocunoaștere.*
- *Comunicare eficientă și abilități de interacțiune cu copiii de vârstă apropiată și cu adulții cunoscuți.*
- *Trăire și manifestare emoțională, starea de bine.*
- *Respectarea diversității.*
- *Autoservire.*
- *Sănătate și igienă personală.*
- *Interiorizarea noilor rutine specifice vieții școlare.*
- *Atitudini de învățare specifice școlarului mic.*
- *Informații elementare despre muncă și profesii, ca parte a mecanismelor de înțelegere a lumii reale.*

Conținuturi ale învățării

Lista conținuturilor învățării este prezentată mai jos.

Autocunoaștere și atitudine pozitivă față de sine

- Cine sunt eu? Caracteristici personale. Trăsături fizice- schema corporală
- Asemănări și deosebiri dintre sine și ceilalți după diferite criterii: aspecte fizice, gen, vârstă etc.
- Respectarea diversității

Interacțiune pozitivă cu copiii și adulți cunoscuți, exprimarea adecvată a emoțiilor

- Emoții de bază: identificare, recunoaștere
- Modalități simple de solicitare a ajutorului de la colegi și adulți cunoscuți

Stare de bine și stil de viață sănătos

- Comportamente ale stării de bine
- Igienă personală și alimentație sănătoasă

Abilități și atitudini de învățare

- Reguli elementare ale noilor rutine specifice activității școlare
- Tehnici simple de învățare
- Aitudini în învățare: curiozitate, perseverență, etc.

Interese personale și informații de bază despre muncă și meserii

- Jocuri și activități preferate, hobby-uri
- Meserii și profesii cunoscute
- Analize simple ale meseriilor/ profesiilor: activități, instrumente

Specificul disciplinei *Dezvoltare personală* constă în faptul că alături de lista conținuturilor specifice enunțate în programă, cadrele didactice vor valorifica mai ales experiențele personale ale elevilor, în manieră integrată, printr-o raportare permanentă la ceea ce gândesc, simt și cum se comportă aceștia. Autenticitatea experiențelor de învățare se relevă atunci când aceștia vor aplica competențele explorate, descoperite și exersate la această disciplină în contexte de învățare diferite. Modulele tematice ale programei conferă un spațiu generos, în care elevii sunt invitați să conștientizeze cine sunt, ce fel de emoții au, cum să se raporteze sănătos la ceilalți (diversitate), cum să fie motivați să învețe cu succes, ce meserii/profesii le-a plăcea să practice. Acestea care se regăsesc la nivelul fiecărui an de studiu al ciclului Achiziții fundamentale, după cum urmează:

- Dezvoltare personală
- Dezvoltare emoțională
- Dezvoltare socială
- Aspecte specifice ale organizării învățării la școlarul mic
- Explorarea carierei

Includerea conținuturilor învățării în secțiunea referitoare la sugestiile metodologice evidențiază rolul acestora în proiectarea și realizarea învățării: conținuturile sunt mijloace prin care se urmărește realizarea competențelor propuse. Specificul acestui demers este în acord cu finalitatea vizată prin studiul acestei discipline, respectiv, auto-descoperirea pentru dobândirea stării de bine din punct de vedere personal, emoțional, social care să-i confere ușurință în învățare și dezvoltarea carierei.

Întrucât în planul cadrului disciplinei *Dezvoltare personală* îi sunt alocate 1-2 ore/săptămână, cadrul didactic poate găsi în structura programei (notate cu **) resurse suplimentare pentru derularea celei de-a doua ore. Ale modalității de extindere se referă la realizarea unor programe aprofundate de dezvoltare a stimei de sine/a abilităților de comunicare și relaționare socială, fie la realizarea unor activități integrate.

Metodele și mijloacele de învățământ recomandate pentru orele de *Dezvoltare personală* sunt cele activ-participative, în care elevul este elementul central. Disciplina are un accentuat caracter explorator și practic-aplicativ. presupune implicarea activă și directă a copiilor. Elevii conștientizează, exersează abilități și atitudini într-un mediu prietenos de învățare, devin responsabili pentru modul în care se implică în jocurile și activitățile propuse. Este foarte important ca activitățile să fie organizate sub formă de joc, să fie distractive, să-i determine pe copii să se simtă bine. Sarcinile de lucru pot fi realizate individual, în diadă/echipă, prin muncă independentă sau facilitată de către cadrul didactic:

- conversația euristică, discuția pentru identificarea așteptărilor, nevoilor și analiza prin întrebări a experiențelor anterioare;
- jocul de rol, simularea (dramatizarea, marionete, teatrul, personaje din viața reală/ din povești);
- brainstorming-ul (ce sunt emoțiile? Ce înseamnă să fii diferit de ceilalți? Să fii unic?);
- metode și tehnici art-creative;
- problematizarea care îi pune pe copii în fața unor situații problemă, fiind solicitați să caute soluții originale, să-și folosească experiența în mod creativ și inovator (de exemplu, Ce faci dacă părinții tăi?...?, Cum poți să fii de ajutor în situația X...?);
- exercițiul (de spargerea gheții, completarea unor fișe de lucru, pentru dezvoltarea unor abilități specifice de respectare a unor reguli, de observare a unor comportamente proprii sau ale colegilor, părinților, etc.);
- studiul de caz care valorifică experiența personală a copiilor în analizarea unor situații reale sau imaginate (de exemplu, analizarea urmărilor comportamentului propriu asupra propriei persoane și asupra celorlalți);

- dezbaterea (observarea și analiza unor imagini sau povestiri în imagini);
- tehnici ale gândirii critice (KWL, ciorchinele, turul galeriei);
- analiza unor secvențe din filme (În căutarea lui Nemo, Clopoțica, etc.) ;
- utilizarea suporturilor intuitiv- concrete (materiale didactice variate);
- utilizarea simțului umorului.

Contexte non-formale și informale de realizare a educației pentru societate

- expoziții cu rezultatele activităților copiilor
- vizite la diferite muzee, companii (firme, fabrici, magazine, cabinete)
- spectacole de teatru, film
- întâlniri cu personalități de succes
- filmulețe create de copii
- parteneriate cu alte clase din școală sau din alte școli
- evenimente educaționale (Ziua taților, Ziua bunicilor, Festivalul diversității, Târgul meseriilor)

Elemente de evaluare continuă

Va urmări realizarea unui feedback permanent în ceea ce privește formarea abilităților de menținere a stării de bine și a unui stil de viață sănătos, în plan social și emoțional, de integrare școlară reușită, a stimulării a interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și ceilalți, a atitudinii deschise față de muncă și profesii. Din aceste motive, în cadrul orelor de Dezvoltare personală **NU se utilizează calificative sau modalități de notare**, iar acest fapt nu este o recomandare, ci o opțiune fermă. Recomandăm utilizarea următoarelor metode de evaluare:

- exprimarea ideilor și argumentelor personale prin: poster, desen, colaj;
- proiectul individual și de grup;
- portofoliul;
- activități practice;
- discuțiile de grup;
- fișe individuale de autoevaluare.